

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË

Zbatimi i reformës së KSP në Shqipëri (Ndërtimi i kapaciteteve)

Erisa Rodhani
Ministria e Financave dhe Ekonomisë

Kontabiliteti i sektorit publik në Shqipëri

- Kontabiliteti i sektorit publik në vendin tonë aktualisht bazohet në udhëzimin nr. 8, datë 09.03.2018 “Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në njësitë e qeverisjes së përgjithshme” (i ndryshuar).
- Drejtoria për Harmonizimin e Menaxhimit Financiar, Kontrollin dhe Kontabilitetin është përgjegjëse për përgatitjen e metodologjisë dhe rregullave të kontabilitetit publik.
- Projekti shumëfazor për aplikimin e standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit në sektorin publik shqiptar ka nisur në vitin 2018.

Analiza GAP e Kontabilitetit të sektorit publik

- Mungesa e përcaktimit të saktë të numrit të njësive të kontrolluara të sektorit publik;
- Kuadri ligjor për kontabilitetin dhe raportimin financiar të sektorit publik ishte kompleks, i fragmentuar dhe i paqartë;
- Mungesa e arsimit dhe formimit profesional në fushën e financave dhe kontabilitetit të sektorit publik;
- Mungesa e një kodi etik për kontabilistët e sektorit publik;
- Sistemi buxhetor ishte konfuz;
- Funksionimi i pjesshëm i sistemit AGFIS (Sistemi i Informacionit Financiar të Qeverisë), pavarësisht se përdoret në pjesën më të madhe të sektorit publik;
- Mungesa e një regjistri të konsoliduar të pasurive për Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme në Shqipëri (mungesa e një metodologjie të caktuar për matjen dhe inventarizimin e pasurive).

Objektivat e reformës së kontabilitetit të sektorit publik

Qeveria e Shqipërisë është e angazhuar për futjen graduale të një sistemi modern të kontabilitetit të sektorit publik bazuar në standardet ndërkombëtare.

Qëllimi kryesor i këtij angazhimi është arritja e dy objektivave kryesore:

- Zhvillimi i kontabilitetit dhe raportimit financiar të sektorit publik në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (SNKSP);
- Zhvillimi i kapaciteteve dhe aftësive profesionale në fushën e kontabilitetit për Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë dhe për kontabilistët e sektorit publik.

Përfitimet e zbatimit të SNKSP në Shqipëri

- Transparencë dhe llogaridhënie më e madhe e vendimeve financiare të marra nga juridiksionet për donatorët, qytetarët dhe investitorët;
- Informacion i plotë për të ndihmuar vendimmarrjen më të mirë;
- Një listë e plotë i pasurive dhe aksioneve, i cili u mundëson subjekteve të vlerësojnë nëse këto po përdoren në mënyrë efektive, efikase dhe ekonomike për të ofruar shërbime publike;
- Kuadri i raportimit të qeverisë i njohur ndërkombëtarisht është një faktor i rëndësishëm në vlerësimin e stabilitetit financiar të një vendi dhe atraktivitetit për investime, duke mbështetur vlerësime më të drejta dhe më të sakta të kredisë dhe duke inkurajuar investimet e huaja direkte;
- Qeverisja e financave publike do të përmirësohet përmes transparencës dhe llogaridhënies më të madhe të kërkuar nga zbulimi i pasurive dhe në veçanti i detyrimeve të qeverisë.

Qasja e Shqipërisë ndaj zbatimit të SNKSP

Kontabiliteti publik në Shqipëri aktualisht bëhet mbi bazën e parave të gatshme me elementë të përlllogaritjeve në lidhje me pasuritë dhe detyrimet.

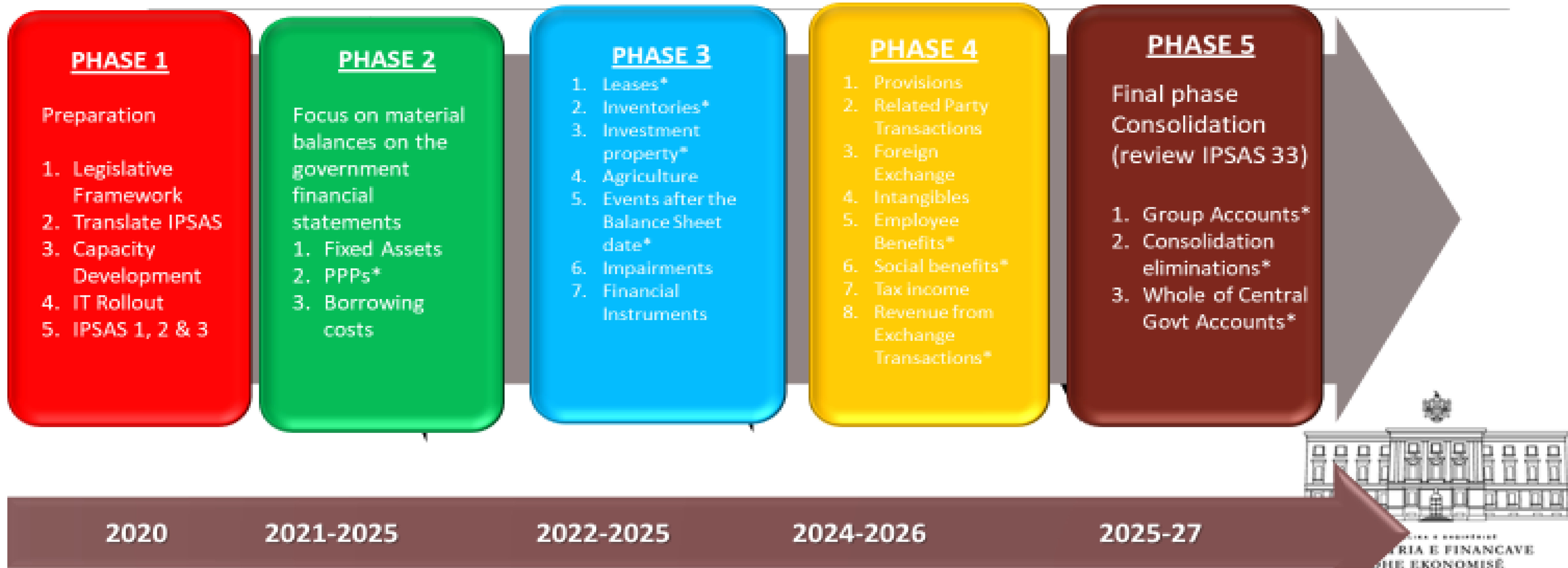
***Miratimi i pjesshëm i SNKSP:** modifikohet PPPK e sektorit publik kombëtar dhe/ose lëshohet PPPK e re e sektorit publik që është në përputhje me pjesët e zgjedhura të SNKSP të përzgjedhura.*

Ka shumë arsye pse kjo është qasja e preferuar, duke përfshirë:

1. Ekziston një listë me konsistencë dhe mospërputhje ndërmjet GAAP të sektorit publik shqiptar dhe SNKSP për secilin standard. Gjithashtu, **jo të gjitha standardet SNKPS janë relevante** për kontekstin shqiptar dhe jo të gjitha pjesët e një standardi janë të zbatueshme në kontekstin shqiptar.
2. Qasja aktuale u ofron kontabilistëve parime konkrete, specifike dhe të qarta të kontabilitetit për të siguruar një kuptim të qartë të kërkesave dhe për të shmangur çdo mospërputhje në zbatimin e standardeve të kontabilitetit. **Disa nga SNKSP-të origjinale nuk janë në përputhje me qasjen e vendit vendor** dhe pritshmëritë kulturore në lidhje me rastet e kontabilitetit.

ALBANIA IPSAS IMPLEMENTATION - SUCCESSIVE STEPS

PRIORITISATION OF THE IMPLEMENTATION APPROACH

Asistencë Teknike

- ✓ Rishikimi i proceseve të biznesit që do të mundësojnë raportimin financiar bazuar në SNKSP;
- ✓ Rishikimi i Planit Kontabël;
- ✓ Vlerësimi i funksionaliteteve të sistemit AGFIS për të mundësuar raportimin financiar bazuar në Kontabilitetin Akruar (SNKSP);
- ✓ Përgatitja e një formati uniform të regjistrit të pasurisë;

Asistencë Teknike

✓ Përgatitja e udhëzimeve të bazuara në kontabilitetin akrual, në lidhje me:

- Inventarin;
- Shpenzimet;
- Dispozitat;
- Pasuritë afatgjata;
- Përfitimet e punonjësve;
- Të ardhurat;
- Instrumentet financiare;
- Raportimin dhe prezantimin e PF;
- Konsolidimin.

Aktivitetet e ndërtimit të kapaciteteve

- ✓ Programi trajnimi i trajnerëve për raportimin financiar dhe kontabilitetin e sektorit publik bazuar në SNKSP (**28 pjesëmarrës**).
- ✓ Pilotimi i trajnimit për herë të parë të stafit të financave dhe kontabilitetit në institucionet e qeverisë qendrore për kontabilitetin dhe raportimin financiar të sektorit publik bazuar në SNKSP (**100 kontabilistë nga rreth 20 institucione të ndryshme**).
- ✓ Trajnime masive për kontabilistët dhe zyrtarët financiarë lidhur me raportimin financiar dhe kontabilitetin e sektorit publik bazuar në SNKSP (**400 kontabilistë**).

Aktivitetet e ndërtimit të kapaciteteve

Modulet e trajnimit të pilot prjekteve

Financat publike dhe
sistemet e informacionit

Kontabiliteti financiar
dhe raportimi financiar

Raportimi i avancuar
financiar (SNKSP)

Proceset dhe
procedurat e biznesit

Përzgjedhja e SNKSP për kursin e trajnimit

Standard	Suggested ranking
IPSAS 1 Presentation of financial statements	1
IPSAS 2 Cash flow statements	1
IPSAS 3 Accounting policies, changes in accounting estimates and errors	1
IPSAS 4 The effects of changes in foreign exchange rates	3
IPSAS 5 Borrowing costs	3
IPSAS 9 Revenue from exchange transactions	2
IPSAS 10 Financial reporting in hyperinflationary economies	3
IPSAS 11 Construction contracts	3
IPSAS 12 Inventories	1
IPSAS 13 Leases	2
IPSAS 14 Events after the reporting date	1
IPSAS 16 Investment property	2
IPSAS 17 Property, plant and equipment	1
IPSAS 18 Segment reporting	3
IPSAS 19 Provisions, contingent assets, and contingent liabilities	1
IPSAS 20 Related party disclosures	2
IPSAS 21 Impairment of non-cash-generating assets	2
IPSAS 22 Disclosure of financial information about the general government sector	3
IPSAS 23 Revenue from non-exchange transactions (taxes and transfers)	1
IPSAS 24 Presentation of budget information in financial statements	3
IPSAS 26 Impairment of cash-generating assets	2
IPSAS 27 Agriculture	3
IPSAS 28 Financial instruments: Presentation	3
IPSAS 29 Financial instruments: Recognition and measurement	3
IPSAS 30 Financial instruments: Disclosures	3
IPSAS 31 Intangible assets	2
IPSAS 32 Service concession arrangements: grantor	3
IPSAS 33 First-time adoption of accrual basis IPSAS	2
IPSAS 34 Separate financial statements	3
IPSAS 35 Consolidated financial statements	3
IPSAS 36 Investments in associates and joint ventures	3
IPSAS 37 Joint arrangements	3
IPSAS 38 Disclosure of interests in other entities	3
IPSAS 39 Employee benefits	1
IPSAS 40 Public sector combinations	3
IPSAS 41 Financial instruments	3
IPSAS 42 Social benefits	2
Summary	
1 = essential	9
2 = important	9
3 = not currently important	19
Total	37

Aktivitetet e ndërtimit të kapaciteteve

- ✓ Zhvilloni një program ZHVP
 - Zhvillimi i një politike dhe programi të KMD-së për stafin e menaxhimit të kontabilitetit dhe financave në të gjithë qeverisjen qendrore dhe vendore;
 - Hartoni metodologjinë e vlerësimit të nevojave, mjetet dhe instrumentet për të mbajtur të përditësuar programin e KMD.

Aktivitetet e ndërtimit të kapaciteteve

- ✓ Zhvillimi i një Kornizë Arsimore për zhvillimin e Profesionistëve të Kontabilitetit në Sektorin Publik
 - Organizatat Profesionale të Kontabilitetit (PAO);
 - Universiteti (niveli Bachelor/Master).
- ✓ Përkthim i SNKSP.

Sfidat

Sfidat politike/menaxheriale

- ✓ Reforma e kontabilitetit/reforma e menaxhimit të aseteve nuk shihet si interesant politikisht sa buxheti, taksat, borxhi, prokurimi, etj.;
- ✓ Përfshirja aktive e menaxhmentit të lartë;
- ✓ Ndryshimet e peizazhit politik dhe ndryshimi i menaxhmentit të lartë.

Sfidat strukturore/organizative

- ✓ Sfidë e madhe për të motivuar dhe menaxhuar palët e interesuara;
- ✓ Rezistenca nga palët e interesuara pasi do të thotë ndryshime të rëndësishme për ta.

Sfidat e kapaciteteve

- ✓ Ekspertizë ndërtimi;
- ✓ Mungesa e informacionit teknik të nevojshëm dhe mungesa e kapaciteteve profesionale;
- ✓ Rritja e kapaciteteve për zhvillimin e metodologjive të kontabilitetit, përkthimin e SNKSP-ve dhe zhvillimin e DMK-së.

Kapërcimi i sfidave dhe pengesave të hasura

Politike/menaxheriale/organizative

- ✓ Zhvillimi i një strategjie të menaxhimit të ndryshimit;
- ✓ Komunikimi dhe angazhimi i vazhdueshëm, i cili është vendimtar në këtë proces;
- ✓ Rritja e ndërgjegjësimit tek liderhipi i;
- ✓ Krijimi i një komiteti drejtues dhe strukturave të menaxhimit të projektit;
- ✓ Angazhimi dhe komunikimi me palët e interesuara;
- ✓ Pjesëmarrës të rëndësishëm të palëve të interesit dhe përfituesve në Komitetin Drejtues;
- ✓ Gjithashtu, ata morën pjesë në aktivitetet e projektit.

Kapaciteti/njerëzit

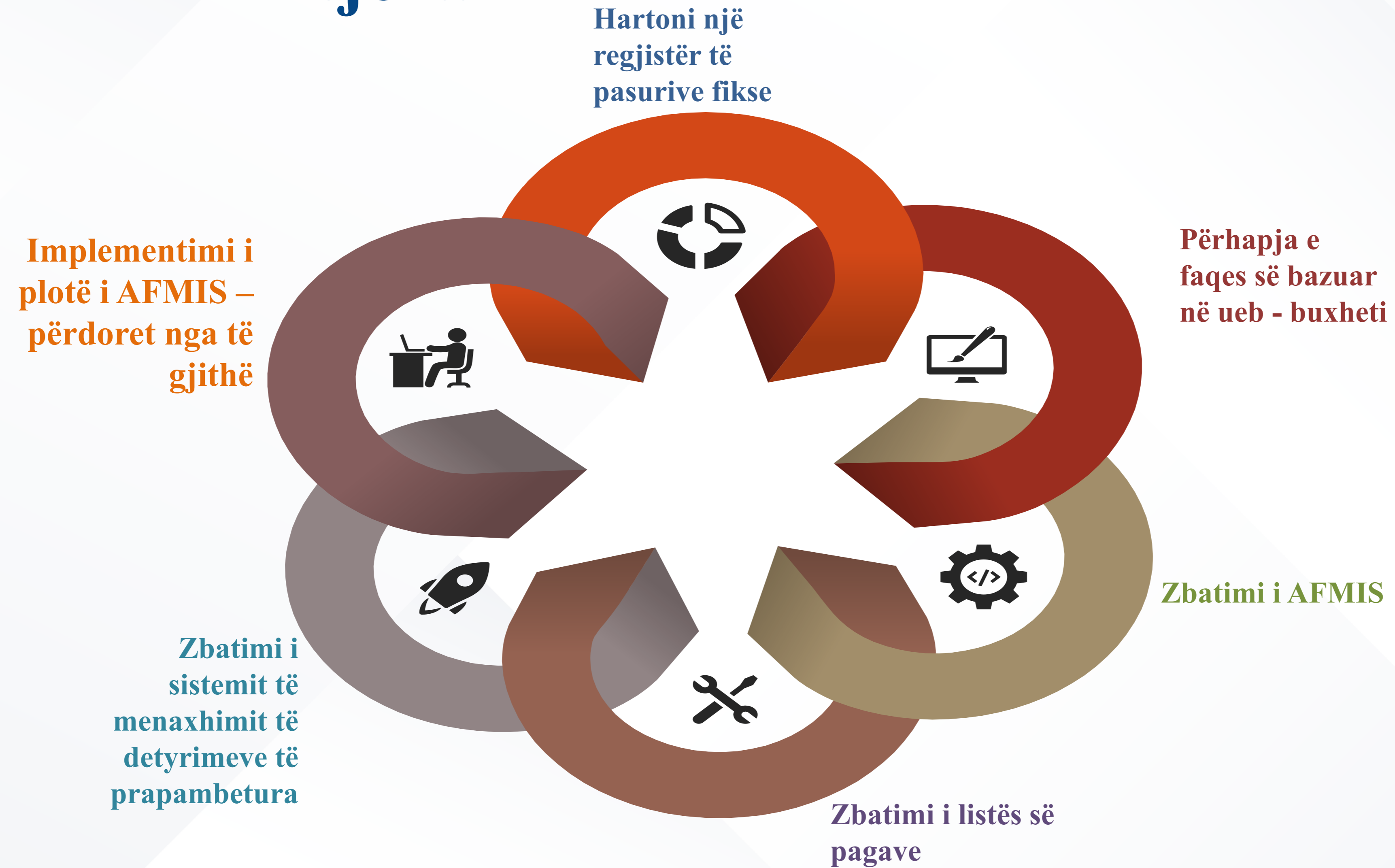
- ✓ Aktivitetet e para lidheshin me rritjen e kapaciteteve brenda ekipit të zbatimit të projektit, me Bankën Botërore, ACCA (IKSPS, IFRS, PFM), CIPFA (para këtij projekti);
- ✓ Krijimi i një ekipi që kishte më shumë kapacitet.

Kapërcimi i sfidave dhe pengesave të hasura

Partnerët e jashtëm

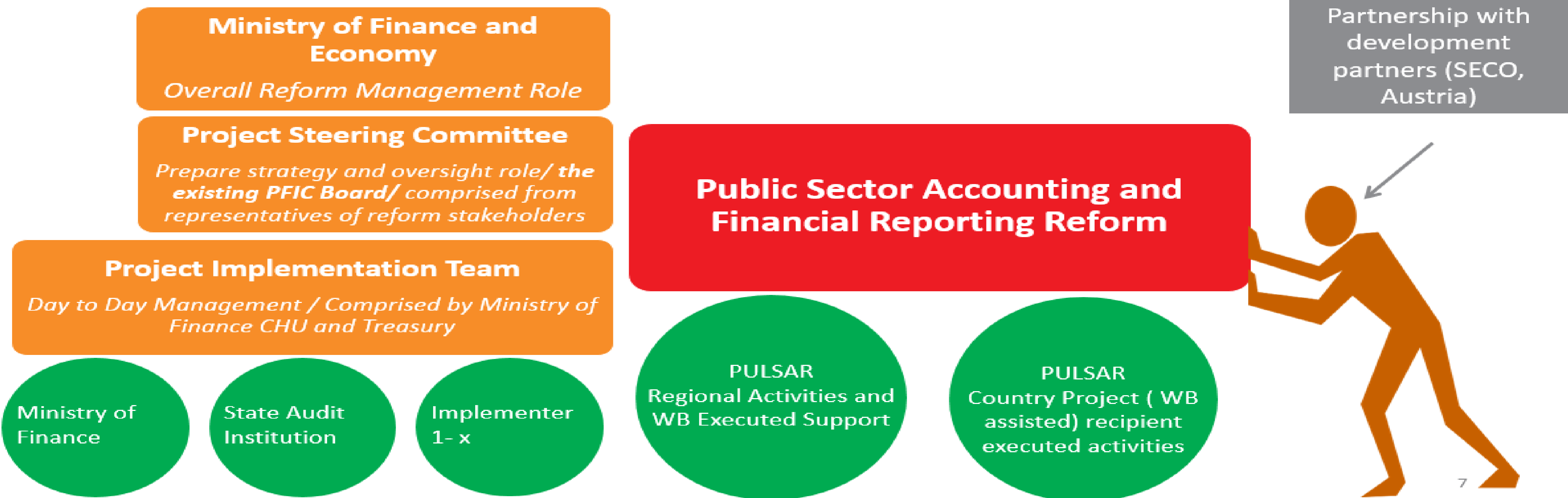
- ✓ Mbështetja e partnerit të jashtëm/donatorit e përdorur si shtytës për të shtyrë reformën në nivel politik/menaxhimi dhe për të rritur ndërgjegjësimin;
- ✓ Qëndroni të informuar, angazhohuni me Bankën Botërore për të mbështetur. Një menaxher kryesor i lartë duhet të jetë këmbëngulës dhe elastik dhe i angazhuar për të punuar ngushtë me ta;
- ✓ I përfshirë në Komitetin Drejtues dhe aktivitetet e projektit;
- ✓ Komunikimi aktiv, formal dhe joformal;
- ✓ Një dokument i dobishëm ishte strategjia e komunikimit.

Përshtatuni me iniciativa të tjera

Palët e interesuara të projektit

Palët kryesore të interesit të projektit janë Ministria e Financave dhe Ekonomisë, përdorues me prioritet të fondeve publike, INSTAT, Institucioni i Kontrollit Shtetëror, Universitetet, PAO.

Rezultatet/rezultatet e pritshme

- Prezantimi i pasqyrave financiare në përputhje me standardet e përzgjedhura SNKSP.
- Cilësi e përmirësuar e kontabilitetit, raportimit statistikor dhe financiar
- Përmirësimi i kapaciteteve teknike të Njesisë së Raportimit Financiar të MF-së (përgjegjëse për zbatimin e rregullave të Kontabilitetit Publik) dhe Njesisë Qendrore të Harmonizimit (përgjegjëse për Metodologjinë e Kontabilitetit Publik) në përmirësimin e cilësisë së raportimit financiar të sektorit publik në përputhje me standardet ndërkombëtare.
- Zhvillimi i një kualifikimi të qëndrueshëm të kontabilitetit të sektorit publik në përputhje me praktikën e mira ndërkombëtare; dhe përmirësimi i të kuptuarit dhe aplikimit të standardeve përkatëse të kontabilitetit nga praktikuesit dhe auditorët e sektorit publik.
- Ndërgjegjësim më i madh për përfitimet e përmirësimit të kontabilitetit dhe raportimit financiar të sektorit publik nga palët e interesuara (zyrtarë të qeverisë, politikanë, media dhe organizata të shoqërisë civile).

FALEMINDERIT!

